

Cecilie Wetlesen Borge / Haavind

From: Ingrid Orstad Teigen <ingrid.orstad.teigen@arealpluss.no>
Sent: torsdag 2. januar 2020 16.33
To: Cecilie Wetlesen Borge / Haavind; Cecilie Wetlesen Borge Nordstu; Hege Ingul; Erik Sollien
Subject: Fwd: Merknad planarbeid Paa Kopang- fritidsboliger øst for Tekna

Beste helsing
(frå mobil)

Ingrid Orstad Teigen
sivilarkitekt
Areal+ AS, Lillehammer

tlf +4794012124

.

From: Sven Sletten
Sent: Thursday, January 2, 2020 12:20:25 PM
To: Ingrid Orstad Teigen
Cc: Postmottak Stor-Elvdal
Subject: Merknad planarbeid Paa Kopang- fritidsboliger øst for Tekna
til Areal AS

Vi har følgende merknad:

Moraveien brukes i dag for transport av tømmer og drift av skogeiendommer som ligger langs veien. De som sogner til veien har bekostet en opprusting av veien for noen år siden og betaler vedlikeholds andel for å holde veien i orden. Jeg og min kone Dordi Akre Sletten er en av skogeierne som har andel i Moraveien og bruker den til drift av våre to skogteiger som ligger øst for planområdet.

Vi krever at vår bruk av Moraveien med transport av tømmer med tømmerbil og drift av skogen mv ikke blir skadelidende eller vil påføre oss ekstra kostnader i forbindelse med utbygging av fritidsboliger. Hvis Moraveien evt må bygges om, krever vi å få bruke veien på samme måte som i dag uten ekstra kostnader.

Dordi Akre Sletten og Sven Sletten
tlf 90 66 45 43

Areal+ AS
Fåvangvegen 2
2634 FÅVANG

Saksbehandler, innvalgstelefon
Gaute Gangås, 61 26 60 73

Varsel om oppstart - Stor-Elvdal - reguleringsplan Paa Koppang

Viser til brev datert 16. november 2019, med varsel om oppstart av planarbeid for Paa Koppang.

Målet for planarbeidet er å detaljregulere for utbygging av fritidsboliger i lia nord-øst for Koppang sentrum. Arealet av planområdet er 2537 daa, og delen som skal reguleres for utbygging er 1859 daa. Størstedelen av arealet er i kommunedelplan for Koppang avsatt til fritidsbolig-formål (F11). Innenfor området er det allerede etablert alpinanlegg, preparert akebakke, tube-anlegg, lysløype (Tekna park), vannverk og noen få boliger/fritidsboliger i Elvli.

Bestemmelsene til kommuneplanen åpner for 150 fritidsboliger i området. Gjennom planarbeidet er det ønskelig å utrede mulighetene for å bygge opp mot 6-700 fritidsboliger. Hovedformålet er i tråd med kommunedelplanen, men antall enheter er betydelig større enn i kommuneplanen. Tiltaket er vurdert etter forskrift om konsekvensutredninger, og det er utarbeidet planprogram for planarbeidet.

Forholdet til overordnet plan

Formålet med planarbeidet medfører en betydelig økning av antall enheter innenfor området i forhold til vedtatt kommunedelplan. Fylkesmannen mener at planarbeidet må vurdere dette i forhold til den totale arealbruken avsatt til formålet i hele kommunen. Det bør vurderes hvorvidt en slik økning i forhold til overordnet plan kan medføre endrede rammebetingelser for andre prioriterte utbyggingsområder, og om dette i så fall medfører at det kan være behov for å vurdere hele kommunens prioriterte utbyggingsmønster for fritidsboliger på nytt.

Om planprogrammet

Vi har følgende faglige innspill til planprogrammet:

Barn og unges interesser

Tradisjonelt er egne arealer for lek- og rekreasjon for barn lite vektlagt i planer for hyttebygging. Ved større, arealeffektive utbygginger blir naturlige arealer for dette formålet erfaringsvis redusert, og det er viktig at planarbeidet har et bevisst forhold til dette.

Klima

God arealutnyttelse og utbygging nær servicefunksjoner er i samsvar med overordnede føringer i statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging. Konsentrert utbygging kan også være et godt utgangspunkt for å vurdere og samordne gode klimatiltak i både infrastruktur (vann og avløp), oppvarming (bruk av bioenergi) og nett for lokal produksjon av solenergi. Det er en svakhet ved planprogrammet at klima ikke er tyngre vektlagt i planarbeidet, og Fylkesmannen oppfordrer til økt fokus og økt ambisjonsnivå innenfor dette området.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Det slås fast i planprogrammet at det skal utarbeides ROS-analyse. Vi har følgende generell info. knyttet til dette: Samfunnssikkerhets- og beredskapsmessige forhold skal ivaretas i reguleringsplanen på grunnlag av vurderinger og risiko- og sårbarhetsanalyse, jfr. plan- og bygningsloven §§ 3-1 pkt. h og 4-3. Dette skal også omfatte klimatilpasning og konsekvenser av klimaendringer. Vi forutsetter at Kommunal- og moderniseringsdepartementets rundskriv H-5/18- *Samfunnssikkerhet i planlegging og byggesaksbehandling* blir lagt til grunn. Risiko- og sårbarhetsanalyser skal utformes i tråd med veileder fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap – *samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging*.

Arealutnyttelse

Området er stort, og Fylkesmannen forutsetter at utbyggingen planlegges på en slik måte at den samlede arealutnyttelsen blir god. Det er uheldig arealutnyttelse å fastsette en plan som legger til rette for utbygging på flere fragmenterte delområder innenfor planområdet. Fylkesmannen oppfordrer derfor planeier og kommunen om å vurdere bruk av rekkefølgebestemmelse, som sikrer en gradvis utbygging av arealet i takt med etterspørselen.

For øvrig viser vi til nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, og forutsetter at forventningene følges opp i det videre arbeidet med planen.

Miljøkommune.no har frem til nå vært nettsiden for informasjon om nasjonale mål og føringer for planarbeid. Denne nettsiden er nå under utvikling, og ny nettside skal etableres. Viser til følgende nettside, med info om omleggingen og hvor relevant veilegning nå kan finnes:
<http://www.miljokommune.no/Nyheter/Ny-nettlosning-for-deg-som-jobber-med-miljoforvaltning/>

Med hilsen

Øyvind Gotehus (e.f.)
avdelingsdirektør

Gaute Gangås
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Areal+

Deres ref:

Vår ref: 2019/255586

Dato: 16.12.2019

Org.nr: 985 399 077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

VARSEL OM OPPSTART FOR DETALJREGULERINGSPLAN PAA KOPPANG I STOR-ELVDAL KOMMUNE

Mattilsynet er statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler. Vår oppgave er å sikre at tiltak som planlegges i kommuner ikke bryter med regelverk hvor Mattilsynet er sektormyndighet. Mattilsynet skal påse at nasjonale føringer, regionale planer og lokale bestemmelser som beskytter drikkevann og drikkevannskilder følges opp av kommunen.

Mattilsynet viser til «Rekkefølgebestemmelser (PBL § 11-9, nr. 4) A., I områder avsatt til bygge- og anleggsformål kan ikke tiltak etter pbl | 20-1 finne sted før tekniske anlegg, vann- og avløpsløsning er godkjent jf. PBL kap 18.» Rent praktisk vil det si at før området kan reguleres og tiltak iverksettes skal det være etablert vannforsyning med nok vann av drikkevannskvalitet.

Det må settes av areal og beskyttelsessoner til dette på plankartet.

Mattilsynets fokus i denne saken ligger på:

1. at det etableres vannforsyning med nok vann av drikkevannskvalitet.
2. at avløp organiseres/etableres på en måte som ikke forurensar eksisterende eller nye drikkevannskilder
3. at eventuell masseflytting skjer på en måte som ikke sprer planteskadegjørere eller planter på svartelisten (uønsket planter)

I planprogram på side 16 under « Vann og avløp, VA» er følgende oppgitt:

«Planområdet ligger i forlengelsen av eksisterende/regulert boligbebyggelse og er lett tilgjengelig for tilkobling til vann, avløp, strøm og bredbånd. Kapasiteten på eksisterende VA-nett er uavklart, og tilstanden er trolig moden for oppgradering. I kommunedelplanen er det åpna for utbygging av 150 «høystandard hytter», men det er ikke sagt hva slags standard og størrelse/personkapasitet det gis rom for.

Offentlige VA-traseer går inn til planområdet på to steder. Internt VA-nett for utbygginga etableres med utforming og standard avklart i samarbeid med kommunen slik at kommunen kan ta over anlegget. Det er viktig at kommunen avklarer premiss utafor planområdet som har konsekvenser for planlegginga og utbygginga av VA-anlegget i planområdet – t.d. i en kommunal VA-rammeplan.»

Mattilsynet ønsker her å peke på at både kommune og utbygger sitter her med et ansvar for vannforsyning med høy nok kapasitet og leveringssikkerhet jf Rekkefølgebestemmelser (PBL § 11-9, nr. 4). Mattilsynet forutsetter at dette blir tydelig formalisert i skriftlig avtale, mer enn de løse

www.mattilsynet.no

Mattilsynet
Avdeling Glåmdal og Østerdal

Saksbehandler: Helge Heimstad
Tlf: 22400000
E-post: postmottak@mattilsynet.no
(Husk mottakers navn)

Postadresse:
Felles postmottak, Postboks 383
2381 Brumunddal
Telefaks: 23 21 68 01

beskrivelsen som finnes som oppsummering av samtale mellom kommunen og VA konsulent for tiltakshaver på side 16 i planprogrammet. Blant annet med tanke på leveringskapasitet, trykksoner og beredskap.

Med hilsen

Helge Heimstad

*Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.
Dokumenter som må ha signatur blir i tillegg sendt i papirversjon.*

Areal+ AS
Storgt. 64 A
2609 LILLEHAMMER

Deres referanse
12500 Paa Koppang

Saksbehandler
Roger Nebylien

Vår referanse
19/00133-13

Dato
12.12.2019

EN - Varsel om oppstart for detaljreguleringsplan Paa Koppang i Stor-Elvdal kommune

Viser til varsel om oppstart for detaljreguleringsplan Paa Koppang i Stor-Elvdal kommune.

Eidsiva Nett AS (EN) har eksisterende anlegg i planområdet. Dersom det er behov for en detaljert oversikt over anleggene, så ber vi de som har behov om å ta kontakt. Det går en 66 kV høyspentlinje i planområdet, denne er vist på vedlagt kartskisse, vedlegg 1. Det er også 11 kV og 22 kV høyspentlinjer i planområdet, disse er vist på vedlagt kartskisse, vedlegg 2. Vedlegg 3 viser eksisterende anlegg både høyspent og lavspent i området ved Elvli. Vedlegg 4 viser eksisterende anlegg både høyspent og lavspent i området ved Tekna Park og vedlegg 5 viser eksisterende anlegg både høyspent og lavspent i området ved ny avkjøringsveg fra Fv30. Beliggenhet må kun oppfattes som orienterende på vedlagte kartskisser.

Høyspentlinjene markeres som fareområde i reguleringsplanen. Vi minner om at avstanden målt i vannrett retning fra hver ytterfase og nærmeste bygningsdel i ugunstigste tilfelle skal være minst 6,2 meter til 66 kV høyspentlinje og 6 meter til 22 kV, dette gjelder også vanlige lagerplasser. Denne avstanden er også et minimumskrav til permanente sportsanlegg og tilskuerplasser for disse og evt. barns lekeplasser. Det er altså en hensynssone (byggeforbudssone) på totalt ca. 14-15 meter langs høyspentlinjene med spenning 11 og 22 kV. Stor-Elvdal kommune kan sette en bredere hensynssone i reguleringsprosessen en det som er minimum i forskrift om elektriske forsyningsanlegg FEF 2006. Det bidrar til å sikre viktig infrastruktur i kommunen og hindre ulovlig bygging og lagring. EN ønsker at hensynsonen settes til totalt 30 meter for 66 kV høyspentlinjer. Det er generelt ikke tillatt å bygge over jordkabler. Det må sikres tilgang dersom kablen må graves opp for feilretting.

Det er generelt et byggeforbud på minimum 5 meter fra transformator til bygning (brennbart materiale). Eksisterende transformatorer i eller i nærheten av planområdet er vist med rød firkant på vedlegg 3, 4 og 5. Reguleringsplan med bestemmelser må inneholde muligheter eller krav i forhold til plassering av nettstasjon/transformator og fremføring av teknisk infrastruktur som kabler osv. Der nettstasjoner evt. ikke reguleres inn bør det innen alle formål i planen tillates plassert tekniske fellesanlegg som nettstasjoner/trafoer osv. unntatt bygg på områder regulert til vegformål. En ny nettstasjon med transformator får normalt en grunnflate på ca. 8-10 m² og en høyde på ca. 3,5 meter, men det kreves noe mer grunnareal til isolasjon, jording, dører osv. En nettstasjon bør plasseres så sentralt som mulig i forhold til behov (effekt). Det må være uhindret kjørbart adkomst for lastebil til nettstasjon. Det er normalt tilstrekkelig med et areal på 5x5 meter og en byggeforbudssone (hensynssone) på 5 meter rundt transformatoren. EN vil bidra i den videre prosessen for evt. plassering av nettstasjoner ved detaljregulering.

Eventuelle endringer av eksisterende anlegg, eller etablering av nyanlegg bekostes av utbygger etter gjeldende regelverk.

Ved alle gravearbeider i nærheten av våre kabler, vil vi etter forespørsel påvise kablene. Se Eidsiva Nett's internettsider www.eidsivanett.no her finnes også informasjon til deg som skal bygge eller grave.

Skulle De ha behov for flere opplysninger eller De har spørsmål til oss, ber vi Dem ta kontakt.

Med vennlig hilsen

Eidsiva Nett AS

Roger Nebylien
Planingeniør

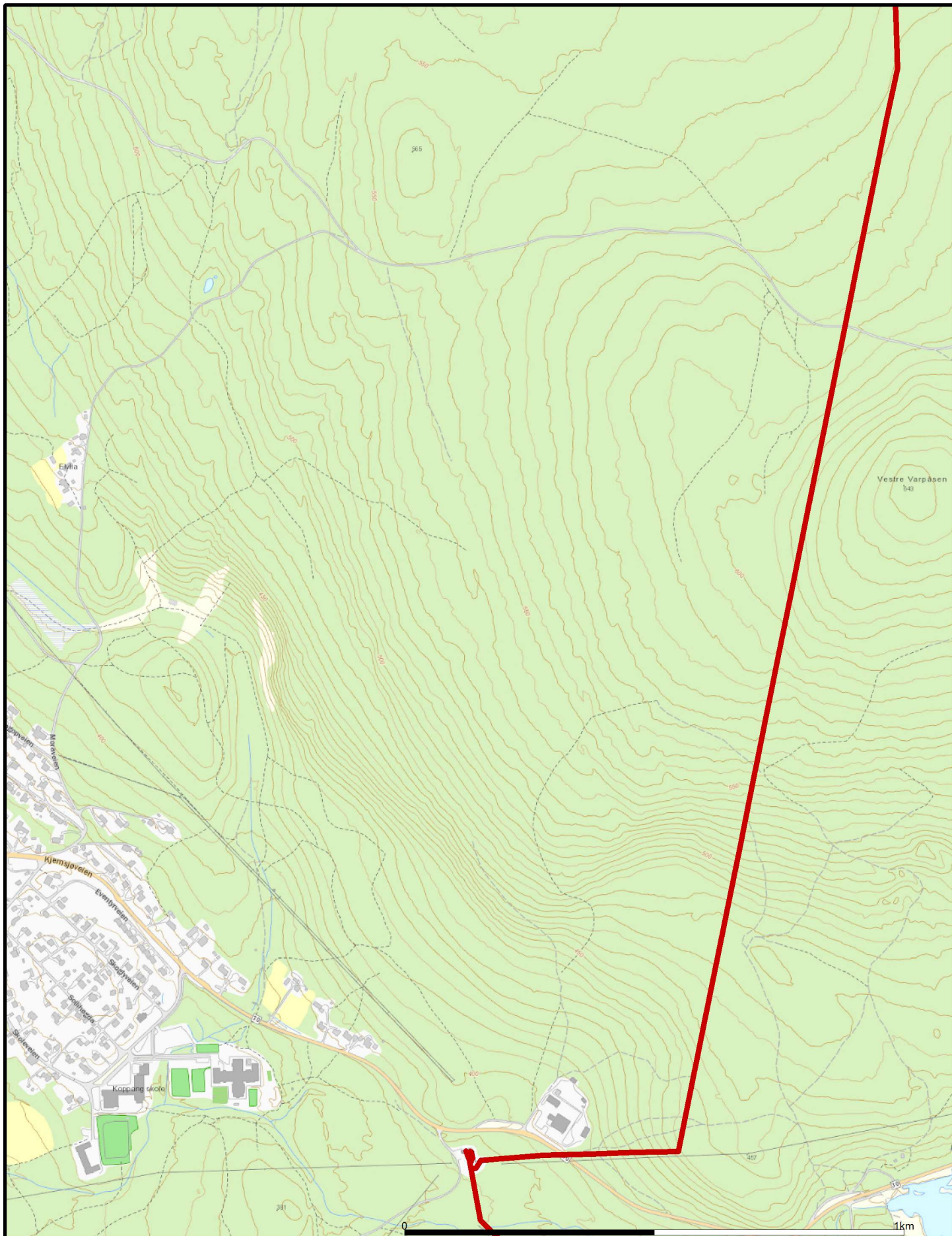
Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg:

Vedlegg_1.pdf
Vedlegg_2.pdf
Vedlegg_3.pdf
Vedlegg_4.pdf
Vedlegg_5.pdf

Kopimottakere:

Stor-Elvdal kommune

Beliggenhet må oppfattes som orienterende.

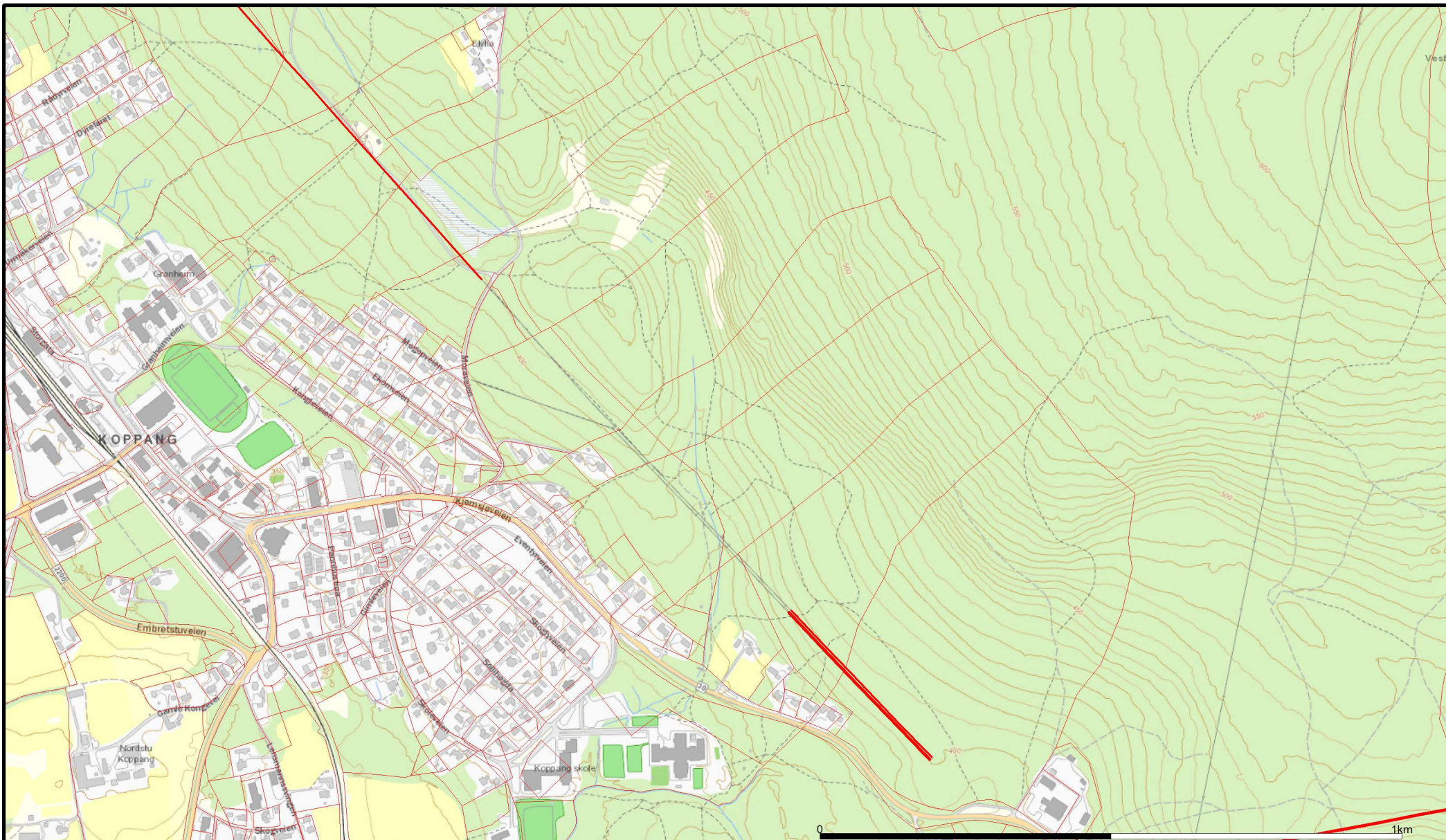
Dato: 2019.12.12
Sign: RONE

Eidsiva Nett AS

Vedlegg 1

Målestokk
1:10000

Beliggenhet må oppfattes som orienterende.

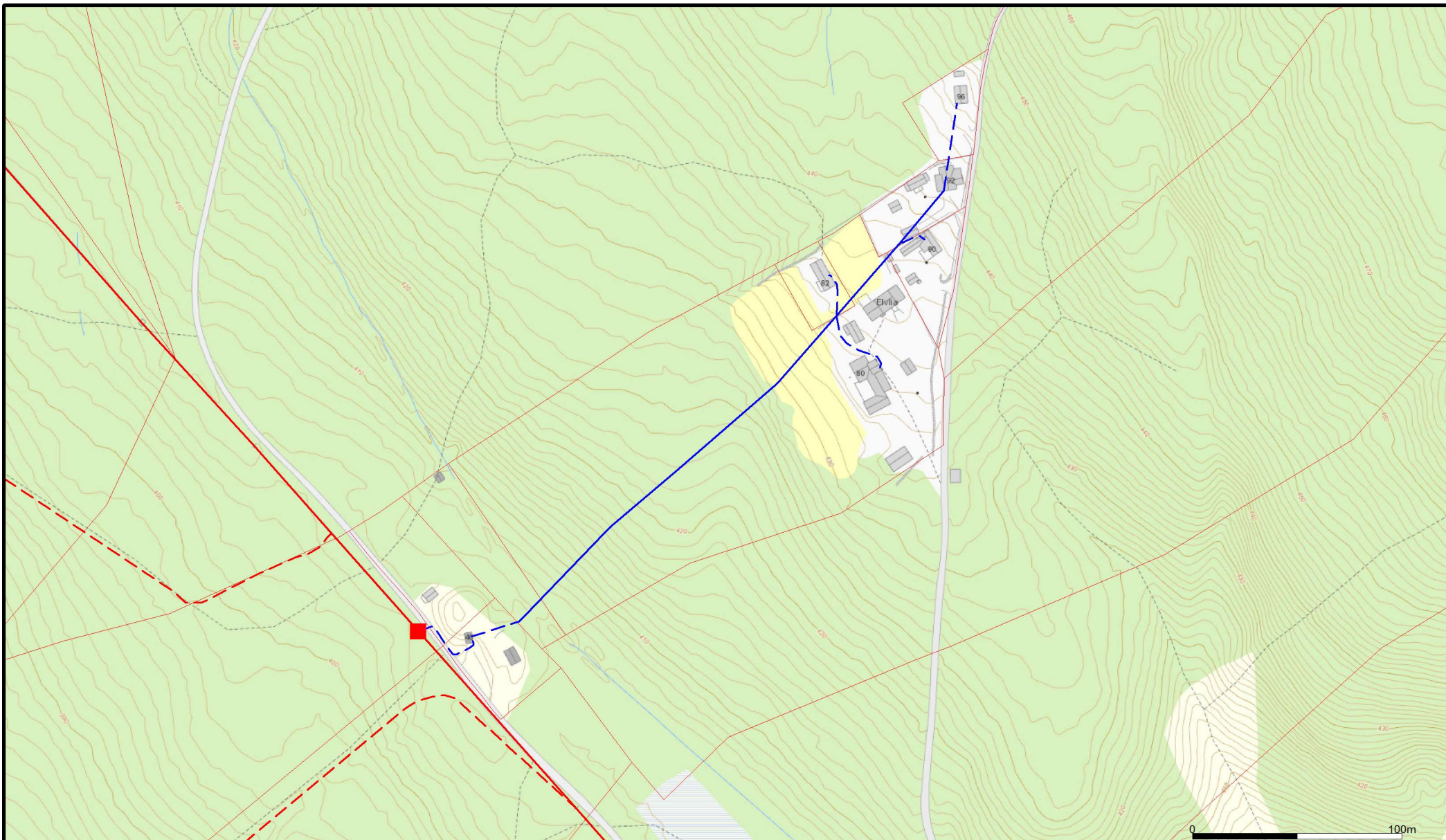
Dato: 2019.12.12
Sign: RONE

Eidsiva Nett AS

Vedlegg 2

Målestokk
1:9000

Beliggenhet må oppfattes som orienterende.

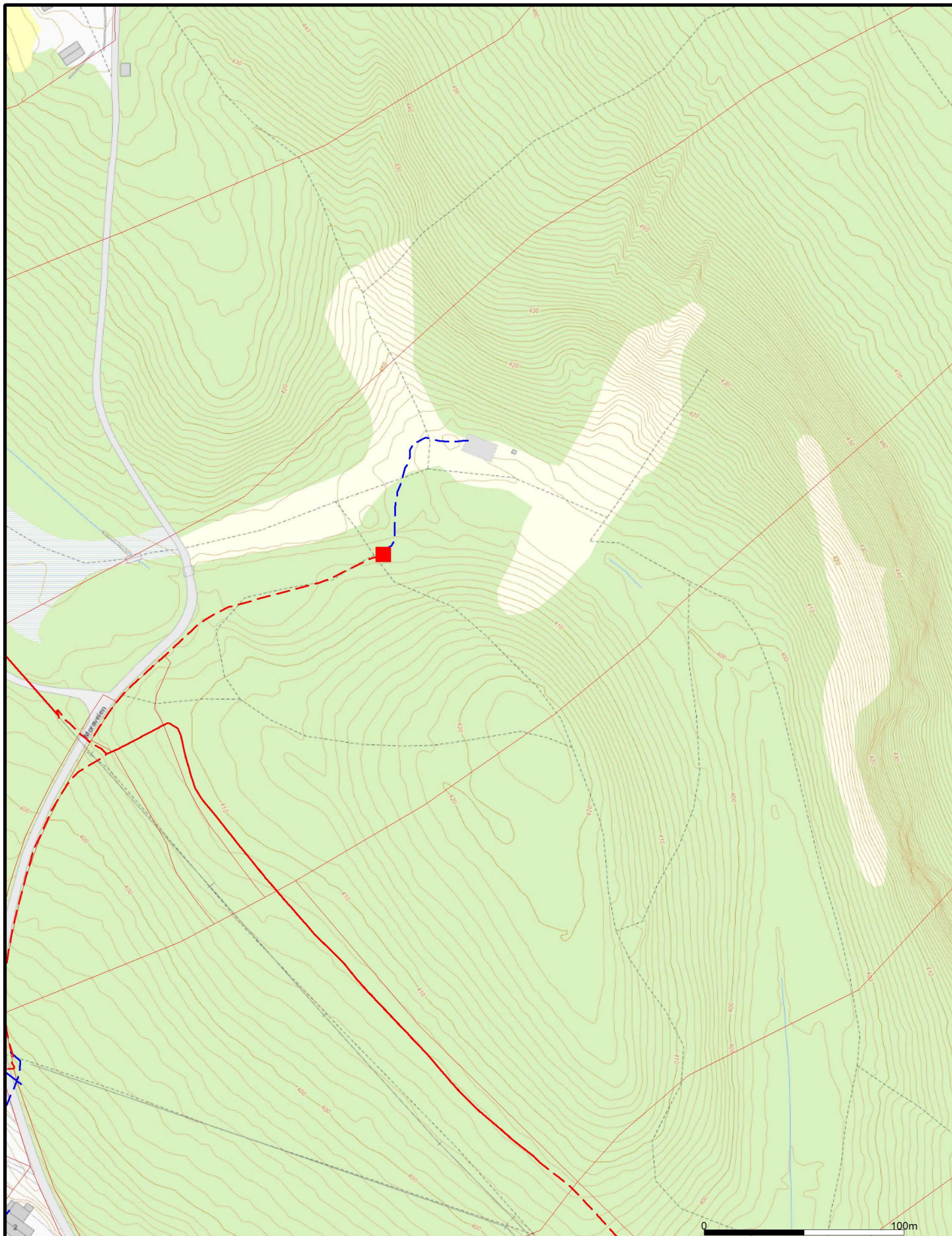
Dato: 2019.12.12
Sign: RONE

Eidsiva Nett AS

Vedlegg 3

Målestokk
1:2500

Beliggenhet må oppfattes som orienterende.

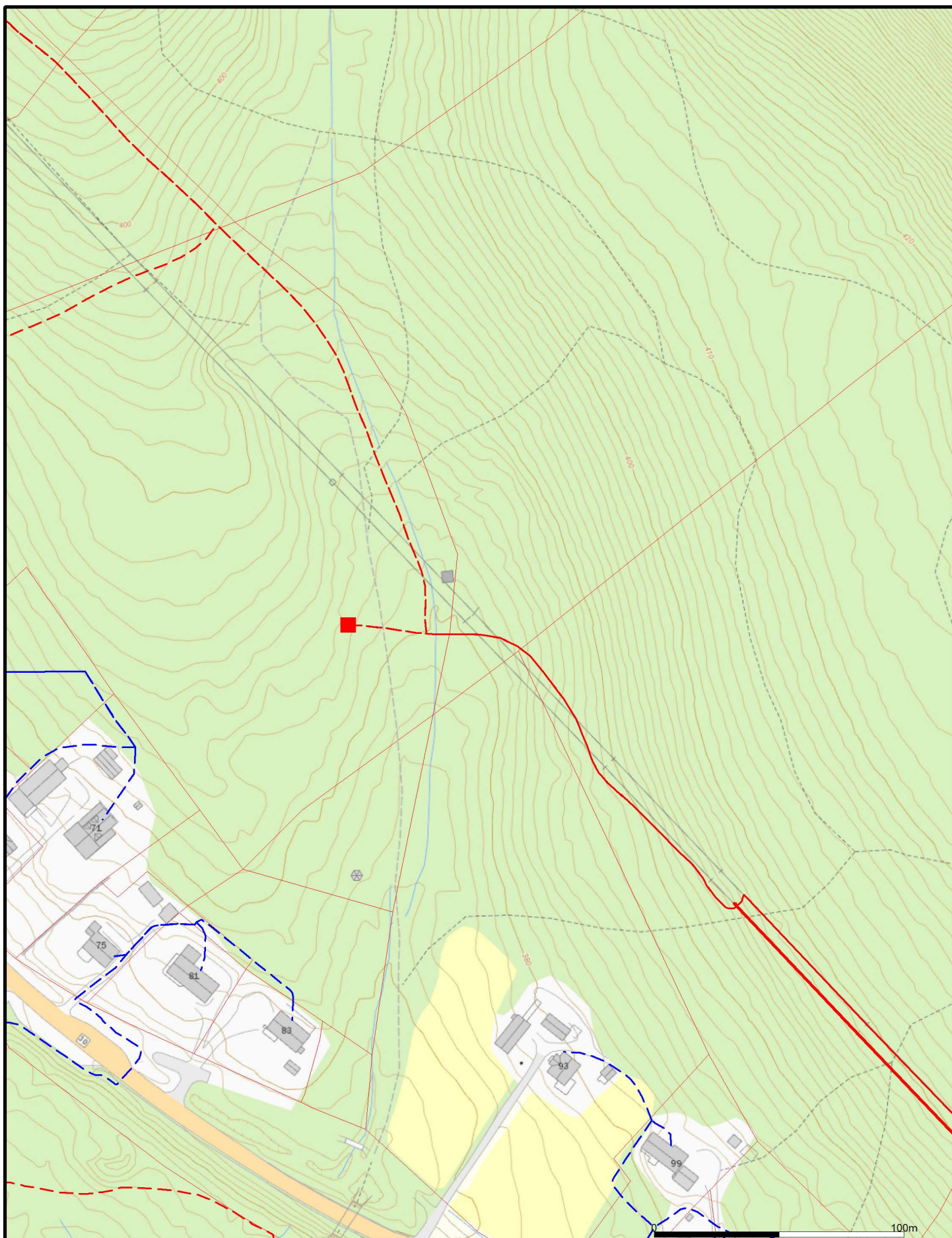
Dato: 2019.12.12
Sign: RONE

Eidsiva Nett AS

Vedlegg 4

Målestokk
1:2500

Beliggenhet må oppfattes som orienterende.

Dato: 2019.12.12
Sign: RONE

Eidsiva Nett AS

Vedlegg 5

Målestokk
1:2000

Areal+ AS
Storgata 64 A

2609 LILLEHAMMER

Hamar, 12.12.2019

Deres ref: 12500
Vår ref: Sak. nr. 19/8013 - 6

Saksbeh. Hanne Thingstadberget Tlf. 62 54 44 60 / Agnethe Jovall / Egil Brodshaug/ Øystein Lia

Svar ang. varsel om oppstart for detaljreguleringsplan - Paa Koppang i Stor-Elvdal kommune

Vi viser til oversendelse fra Dem ved brev datert 19.11.2019, med svarfrist 06.01.2020. Saken omhandler varsel om oppstart av planarbeid for detaljregulering for Paa Koppang i Stor-Elvdal kommune.

Planfaglige forhold

Målet med planarbeidet er å detaljregulere for bygging av fritidsboliger som et ledd i utviklinga av destinasjonen Paa Koppang. Arealet er sentralt plassert i en sørvestvendt skråning i nær tilknytning til Koppang sentrum. Planområdet er 2,537 km² og arealet som skal reguleres for utbygging er 1,859 km². Formålsfelt F11 for utbygging av fritidsboliger i gjeldende kommunedelplan er 2,304 km². Tiltakshaver ønsker å utrede mulighetene for å bygge opp mot 6-700 fritidsboliger. Hovedformålet er i tråd med kommunedelplanen, men antallet fritidsboliger er i strid med planen og utløser krav om planprogram og konsekvensutredning etter plan- og bygningslovens bestemmelser.

Utbygginga er tenkt å bidra til å utvikle Koppang som en turistdestinasjon. Innenfor området er det allerede etablert alpinanlegg, preparert akebakke, tube-anlegg og lysløype (Tekna park). Prosjektet fremmes av Paa:Koppang AS som er et samarbeid mellom de tre grunneierne Nordstu Koppang Bruk AS, Svein Eberhard Østmoe og KF Stor-Elvdal kommuneskoger.

Fylkesdirektøren

BESØK: Parkgata 64, Hamar POST: Pb. 4404, Bedriftssenteret, 2325 HAMAR
TELEFON: 62 54 40 00 E-POST: postmottak@hedmark.org ORG.NR: 942 116 217

www.hedmark.org

Fylkesdirektøren forutsetter at planarbeidet skjer i henhold til overordnet lov- og planverk, og i god dialog med kommunen og øvrige berørte parter. Det forutsettes at hensyn som grønnstruktur, vann- og avløp, overvannshåndtering, veg- og parkeringsløsninger, uteoppholdsarealer, barn og unge, universell utforming og folkehelseperspektivet blir ivaretatt. Det foreliggende planprogrammet synes som et godt utgangspunkt for planarbeidet.

Ut over dette har ikke fylkesdirektøren vesentlige planfaglige merknader til det varslede reguleringsplanarbeidet.

Kulturvernfarende forhold

Kulturlandskap

Under «Landskap» i planbeskrivelsen står det at planområdet er godt synlig fra Koppang sentrum. «Det vil være viktig at planen utreder og drøfter fjernvirkning og det må lages gode bestemmelser for material- og fargebruk»... og lysforurensning. «Områder med spesielle naturlige kvaliteter bør registreres og tas hensyn til gjennom planarbeidet.»

Fylkesdirektøren er enig i at det er svært viktig å vurdere disse momentene som angår fjernvirkning, hvor synlig utbyggingsområdene blir fra Koppang sentrum og fra det viktige kulturlandskapet med blant annet Koppangsfjellene. Koppangsfjellene er nå forslått som et KULA-landskap – Et kulturhistorisk landskap av nasjonal verdi.

Hvor tett man bygger påvirker synligheten i landskapet. Det anbefales sterkt å ikke planlegge flere hytter enn det er marked for, og ikke endre en større del av landskapet enn nødvendig. Rekkefølgebestemmelser bør regulere dette. Fylkesdirektøren er svært kritisk til det store antallet hytter, og vi kommer tilbake til innspill vedrørende tetthet og utforming av hyttene under høringen av planforslaget.

Moravegen

Moravegen danner nordgrensa av planarealet. Den gamle kongevegen som går langs Glåma dreier her ved Koppang østover, og stiger opp over Varpåsen. Navnet Moravegen vitner om at denne veiens endepunkt er et godt stykke unna - nemlig Mora i Sverige. Kart fra begynnelsen av 1800-tallet bekrefter dette, der stedsnavnet er avmerket.

Opprinnelig var Moravegen mest sannsynlig en ride- og kløvveg fra middelalder. Dette var enkle veger der bakken ikke var planert. Vegnettet i middelalder ble regulert gjennom Magnus Lagabøters landslov fra 1274: Det var grunneierne til områdene som vegen gikk igjennom som ble pålagt vedlikehold. Vegen skulle være 4-5 m bred, og gå der den hadde ligget fra «gamal tid». Loven hadde detaljerte forskrifter om bl.a. bruer, grunder, fergesteder m.m. Selv om vegnettet ble utbygd som følge av bergverksdrift og trelasthandel på 16- og 1700-tallet, forble vegnettet stort sett det samme fram til 1820-åra. På 1800-tallet var Moravegen en kjøreveg for hest og vogn.

Fylkesdirektøren minner om at Moravegen er et veghistorisk kulturminne, og stiller spørsmålstegn om i hvor stor grad vegen skal utbedres, utvides, og om det for eksempel kommer gangveg ved siden av. Fylkesdirektøren anbefaler å ta hensyn til strukturen/vegløpet på Moravegen.

Varpåsen

Varpåsen er en ås som det kan knytte seg tro og tradisjon til, fordi «varp» betyr «et kast» på gammelnorsk, og skikken er at man kasta fra seg steiner på denne åsen som et rituale når man gikk forbi. Ved denne åsen endrer også vegen retning fra øst til nord.

Ei lita røys er mellom Østre og Vestre Varpåsen registrert som et automatisk freda varp (id 10759). Røysas beliggenhet, tett innpå Moravegen, belegger røysas funksjon som varp. Varpene kan ha flere forskjellige former. Dette varpet er en enkel steinrøys, men det finnes også varp som er kastet opp på større steiner. Kvister og pinner har også vært kastet i egne varp. I tillegg til å gi de reisende vern, hell og lykke, minner varpene flere steder også om spesielle hendelser: Som at noen har gått seg bort, omkommet eller blitt drept, f.eks. av ulv.

Vestre Varpåsen, rett utenfor planområdet i øst, har dessuten en utprega kjegleform, som man kan se på de runde høydekotene på kartet. Det vil være uheldig om man bygger hytter i formålsgrensa slik at man bearbeider terrenget og dermed ødelegger denne naturlige formen på åsen. Byggegrensa bør trekkes et stykke unna formålsgrensa ved Varpåsen.

Arkeologiske kulturminner

Arkeologisk registrering av planområdet ble foretatt 14. - 15. oktober i år. Følgende automatisk freda kulturminner ble registrert innenfor planområdet.

Id.nr. 20529, 20603, 50132, 263385 og 263386

De nyregistrerte kulturminnene er lokalisert i på, gnr 19 bnr 42. I forhold til den aktuelle reguleringsplanen er kulturminnene beliggende i den nordøstlige delen i planområdet. Id.nr. 20529, 20603, 50132, 263385 og 263386 er automatisk freda kulturminner etter lov om kulturminner av 9.juni 1978 nr.50, jf. §§ 3, 4, 6 og 8. For nærmere beskrivelse og kartfesting av kulturminnene vises til rapport som vil bli ettersendt sammen med regnskap fra registreringen, på et senere tidspunkt.

Innenfor den delen av planområdet som i dag omfatter detaljreguleringsplan Tekna park ligger kullgrop og fangstanlegg med id.nr. 172335, 240049 og 240052. Kulturminnene er automatisk freda kulturminner etter lov om kulturminner av 9.juni 1978 nr.50, jf. §§ 3, 4, 6 og 8.

Kartfesting for alle de registrerte automatisk freda kulturminnene ble sendt til Areal+ via epost 18.10. i år. Er det spørsmål vedrørende disse kan dere kontakte arkeolog Egil Brodshaug (tlf. 41 48 74 24 / egil.brodshaug@hedmark.org)

Selv om planområdet er relativt grundig registrert må det tas forbehold om eventuelle ikke-registrerte automatisk freda kulturminner, også kulturminner som ikke er synlig på markoverflaten. Varslingsplikt etter kulturminneloven § 8, andre ledd må derfor tas inn i reguleringsplanens generelle bestemmelser. Følgende tekst anbefales: *”Dersom det i forbindelse med tiltak i marken oppdages automatisk freda kulturminner som tidligere ikke er kjent, skal arbeidet stanses i den utstrekning det berører kulturminnene eller deres sikringssoner på fem meter. Det er viktig at også de som utfører arbeidet i marken gjøres kjent med denne bestemmelse. Melding om funn skal straks sendes fylkeskommunens kulturminneavdeling, jfr. Lov om kulturminner § 8, annet ledd”.*

Utgangspunktet er at kulturminnene skal bevares. Dette forutsetter imidlertid at kulturminnene får et reelt langsiktig vern. Kulturminner eller kulturminneområder som skal bevares må vises i planen med hensynssone d (båndlagt etter kulturminneloven). Dersom det er hensiktsmessig å regulere automatisk freda kulturminner til bevaring, må det opplyses om dette i planens bestemmelser. Følgende tekst anbefales: “Innen området hensynssone d er det ..... kulturminner som er automatisk freda etter Lov om kulturminner av 9.juni 1978 §§ 4,6 og 8.” Bevaring kan evt. kombineres med annet formål som ikke strider mot bevaringen. Annet formål kan i enkelte tilfeller være eksempelvis friområde, grøntarealer eller buffersone.

Alle automatisk freda kulturminner med sikringssoner skal vises i planforslag som legges ut til offentlig ettersyn. Dersom planen medfører at det ikke er hensiktsmessig å bevare kulturminnene og tiltakshaver ønsker å få dispensasjon fra lov om kulturminner for å få fjernet kulturminnene er planforslaget i seg selv en dispensasjonssøknad.

Det vil være hensiktsmessig å få avklart fylkeskommunes holdning til planen før den legges ut til offentlig ettersyn. Fra 1.1.2020 er det fylkeskommunen som kan gi dispensasjon fra kulturminnelovens § 3, 4 og 6.

Dersom fylkeskommunen ikke vil gi dispensasjon, er det aktuelt å inngå en ny dialog om arealdisponeringen i planen, slik at hensynet til kulturminnene kan ivaretas. Alternativt vil fylkeskommunen måtte fremme innsigelse til planen.

Det er fylkeskommunens oppgave å se til at bestemmelsene blir integrert i planen.

Konklusjon

Planen er i tråd med hovedformålet i kommunedelplanen, men omfanget av planen med et antall på 6-700 hytter er ikke det, og utbyggingen må vurderes ut fra landskapets tålegrense. Området har viktige kulturhistoriske verdier i form av automatisk freda fangstanlegg innenfor og rett utenfor planarelet. Moravegen er en del av planavgrensingen i nord, og er et viktig veghistorisk kulturminne. Det er også det automatisk freda varpet og Varpåsene som ligger rett utenfor planområdet i øst.

Sammen danner disse kulturminnene en helhet i kulturlandskapet som denne framtidige utbyggingen i størst mulig grad må ta hensyn til.

Med vennlig hilsen

Kristin Ryen Reithaug
ass. fylkessjef
Samferdsel, kulturminner og plan

Elisabeth Seip
kulturvernleder

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

Kopi til:

- Fylkesmannen i Innlandet, Postboks 987, 2604 LILLEHAMMER
- Statens vegvesen - Region øst, Postboks 1010, 2605 LILLEHAMMER
- Stor-Elvdal kommune

Areal+ AS
Postboks 124
2601 LILLEHAMMER

Vår dato: 12.12.2019
Vår ref.: 201913575-3
Arkiv: 323
Deres dato: 19.11.2019
Deres ref.: 12500 Paa Koppang

Saksbehandler:
Susan Solbrå

NVEs generelle innspill - Varsel om oppstart - Detaljreguleringsplan Paa Koppang GBnr 19/42, 19/7 m.fl. - Stor-Elvdal kommune, Hedmark - Planid 20190200

Vi viser til varsel om oppstart datert 19.11.2019.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er nasjonal sektormyndighet med innsigelseskompetanse innenfor saksområdene flom-, erosjon- og skredfare, allmenne interesser knyttet til vassdrag og grunnvann, og anlegg for energiproduksjon og framføring av elektrisk kraft. NVE gir råd og veiledning om hvordan nasjonale og vesentlige regionale interesser innen disse saksområdene skal tas hensyn til ved utarbeiding av arealplaner etter plan- og bygningsloven. Forslagstiller har ansvar for at disse interessene blir vurdert i planarbeidet.

Flom, erosjon, skred og overvann

God arealplanlegging er det viktigste virkemiddelet for å forebygge skader fra flom- erosjon og skred. Plan- og bygningsloven og byggt teknisk forskrift (TEK17) setter tydelige krav til sikkerhet mot flom, erosjon og skred ved planlegging og utbygging. På reguleringsplannivå vil det ofte være behov for en detaljert fagkyndig utredning av faren. Hensyn til klimaendringer skal også vurderes.

Hensynet til flom må også sees i sammenheng med lokal overvannshåndtering. Økt grad av utbygging i nedbørfeltet gir økt andel tette flater. Dette bidrar til raskere avrenning og krappere flomtopper nedstrøms. Dersom vassdraget ikke har kapasitet til å ta imot denne økte avrenningen, må det planlegges med tilstrekkelige fordrøiningstiltak i nedbørfeltet som kompenserer økningen. Dette må gjøres tidlig i planprosessen slik at det blir satt av tilstrekkelig areal til tiltakene. Se ellers informasjon om overvann på www.miljekommune.no, www.klimatilpasning.no og www.norsk vann.no.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Vassdrag- og grunnvannstiltak

Det er store allmenne interesser knyttet til vassdrag og grunnvann. Tiltak som kan medføre skader eller ulemper for allmenne interesser, kan utløse konsesjonsplikt etter vannressursloven. Hvis det er behov for at NVE gjør en konsesjonspliktavurdering av vassdragstiltak i planen, så ber vi om at dette kommer klart frem av oversendelsesbrev. NVE kan avgjøre at reguleringsplan kan erstatte konsesjon, dersom vassdragsinteressene er godt nok ivaretatt i planen.

Energianlegg

Et velfungerende system for produksjon og overføring av energi er avgjørende for samfunnet. Planen må derfor ta hensyn til anlegg som er planlagt eller har konsesjon etter energi- og vassdragslovgivningen. Hvis planen kommer i berøring med energiinteresser, bør berørte energiselskap involveres tidlig.

Ved oppstart av planarbeidet anbefaler vi å bruke følgende veiledere og verktøy:

- [NVEs karttjenester](#) viser informasjon om flom- og skredfare, vassdrag og energianlegg.
- [NVEs veileder 2/2017 Nasjonale og vesentlige regionale interesser innen NVEs saksområder i arealplanlegging](#) beskriver hvordan interessene bør ivaretas i planen, slik at en unngår innsigelse.
- [NVEs retningslinje 2/2011 Flom- og skredfare i arealplanar](#) beskriver hvilke flom- og skredprosesser som kan utgjøre fare, og hvordan disse farene bør utredes og innarbeides i planen.
- [NVEs sjekkliste for reguleringsplan](#) er et nyttig verktøy, for å sikre at alle relevante saksområder er vurdert og godt nok dokumentert.
- www.miljokommune.no gir nyttige tips om overvannshåndtering i arealplanlegging.
- Flere nyttige veiledere og verktøy finnes på www.nve.no/arealplan.

Dersom planen berører NVEs saksområder, skal NVE ha tilsendt planen ved offentlig ettersyn.

NVE legger til grunn at kommunen vurderer om planen ivaretar nasjonale og vesentlige regionale interesser. I plandokumentene må det gå tydelig fram hvordan de ulike interessene er vurdert og innarbeidet i planen. Alle relevante fagutredninger innen NVEs saksområder må være vedlagt. Vi ber om at alle plandokumenter sendes elektronisk til ro@nve.no.

NVE vil prioritere å gi innspill og uttalelser til reguleringsplaner der det bes om faglig bistand til konkrete problemstillinger. Dette fremgår av [brev til kommunene 29.09.2017 om NVEs bistand og verktøy i arealplanleggingen](#). Vi ber derfor om at det skrives tydelig i oversendelsesbrevet til NVE hva en eventuelt ønsker konkret bistand til i den enkelte saken.

Ta gjerne kontakt på e-post eller telefon ved konkrete spørsmål om NVEs saksområder.

Med hilsen

Toril Hofshagen
regionsjef

Susan Solbrå
senioringeniør

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi til:

Areal+ AS v/Ingrid Orstad Teigen
Stor-Elvdal kommune